Arvoisat näyttelyvieraat ja taiteilijat,

hyvät ystävät, kära vänner, dear guests,

Tervetuloa Fortuna-näyttelyn avajaisiin!

Pelit ja pelaaminen, ainakin jossain muodossa, kuuluvat tutkitusti lähes jokaisen suomalaisen elämään. Kun asiaa miettii, ne ovat vaikuttaneet Suomen historiaan ja suomalaisen yhteiskunnan kehittymiseen yllättävän monin tavoin.

Juuri julkaistun, suomalaista pelikulttuuria käsittelevän, professori Jaakko Suomisen kirjoittaman kirjan mukaan toisen maailmansodan jälkeisinä vuosikymmeninä suomalaiset hullaantuivat niin bingosta, Lotto-arvonnoista kuin hulavanteestakin – puhumattakaan Kimblestä, Afrikan tähdestä ja muista kotimaisista lautapeleistä, sekä myöhemmin peliautomaateista, flippereistä ja videopeleistä.

Jo ennen toista maailmansotaa Suomessa oltiin innostuttu jojosta, pöytätenniksestä sekä raha-automaattipeleistä. Suomalaista pelikulttuuria on tutkittu nyt noin sadan vuoden ajalta, ja se näyttää uskomattoman monipuoliselta!

Our current understanding, however, is still barely scratching the surface. The fact is that humans have entertained themselves with games and play even before the development of writing. There have been countless different games across cultures, in different languages, in various contexts, and with varying objectives. When looking at world history, it becomes clear that play and games have been characteristic of the evolution of the human species.

(Pienenä sivuhuomiona: Tosin eläimet sitä vasta leikkivätkin!)

On upeaa, että saamme tänään avata näyttelyn, joka ammentaa hollantilaisen kulttuurihistorioitsijan Johan Huizingan ajatuksesta leikkivästä ja pelaavasta ihmisestä, *homo ludensista*, joka ei vain pelaa huvikseen, vaan myös oppiakseen, sopeutuakseen, ymmärtääkseen ja selittääkseen maailmaa ympärillään.

Tämän näyttelyn nimi tulee Fortunasta, onnen ja sattuman jumalattaresta. Antiikin Roomassa hänet yhdistettiin myös leikkiin, eikä hän jakaessaan onnea piitannut luokkarajoista: hänen juhlallisuuksiinsa saattoivat osallistua orjatkin. Eeva Peuran unenomainen nimiteos kutsuu meidät matkalle, jossa sattumuksilla ja yllättävillä assosiaatioilla on iso rooli. Fortuna-pelilauta keskellä kuva-alaa sysää mielikuvituksen liikkeelle; peli ei taida olla kuvassa sattumalta? Tämän maalauksen yhteydessä on esillä myös todellinen Fortuna, Juho Jussilan kuuluisan lautapelin varhainen versio.

Matkamme tässä näyttelyssä kulkee neljän vuosituhannen halki. Lähdemme liikkeelle Urin kuninkaallisesta pelistä, varhaisimmasta tunnetusta lautapelistä, ja kuljemme shakin, pelikorttien, tarot-korttien ja hanhipelin kautta aina Muumipeliin ja eilispäivän digitaalisiin peleihin, joissa menneet tulevaisuudet ovat läsnä.

Along the way, we will explore the museum's rare collections of games and artifacts dating back to the 18th century. On display are board games made from cardboard, game pieces carved from hard natural materials, gaming tables and chairs, as well as digital and interactive works that evoke a sense of immersion.

One of the most fascinating aspects of the exhibition – in addition to its vast historical timeline – is its diversity, which allows us to explore the everyday and the sublime, the fragile and the sturdy, as well as gaming experiences that draw us in and those that open us up to the world. On display are both historical artifacts and multi-sensory, immersive worlds that span multiple media.

Utställningens samtidskonstverk ger utrymme för samhällskritik och erbjuder samtidigt en möjlighet att njuta och ha roligt.

Voit etsiä reittiä digitaalisen tuonpuoleisen läpi Joonas Hyvösen Mehenissä, käärmepelissä; keskustella tekoälyn avulla muinaisen kalahengen – tai ehkä sittenkin vain ihan tavallisen Harri Kalan – kanssa Harold Hejazin teoksessa, tai tutustua Reija Meriläisen *Survivoriin*, joka on ensimmäinen Kansallisgallerian kokoelmaan hankittu videopeli. Vaasalaisia kiinnostanee erityisesti Maria

Nordbäckin lautapeli VAASAN TORI 1930–1950, joka pohjautuu hänen yhteisötaideprojektiinsa.

Toivotan teille leikkisiä, kokeilevia ja tutkivia hetkiä tämän näyttelyn parissa. Testatkaa onneanne tänään pelien parissa, nauttikaa, ja antakaa rouva Fortunan johdatella.

Kiitos minun puolestani, ja tervetuloa, välkommen, welcome!